

aparținând secolelor X—XV (semnături ale diferiților meșteri, inscripții pe vase, titluri feudale, formule magice, inscripții cu caracter de letopisef, autografe ale unor personalități istorice etc.), scoțind în evidență importanța lor pentru istorie.

Tot din domeniul istoriei face parte și comunicarea semnată de I. V. Bromlei, *К вопросу о сотно, как общественной ячейке у восточных и южных славян в средние века* (Despre problema «sotniei» ca celulă socială la slavii de răsărit și slavii de sud în evul mediu, p. 73—91). Sotnia, ca celulă socială, nu a constituit pînă în prezent obiectul unui studiu special, deși existența ei este semnalată de către istorici, subliniindu-se chiar importanța ei în organizarea socială. Cercetarea lui I. V. Bromlei este însă limitată, întrucît folosește numai izvoare ruse și croate (referirile la celelalte popoare slave sînt sporadice), în schimb se au în vedere, în permanență, cercetările despre organizarea medievală germană, cu care se fac unele analogii.

A. A. Zimin se referă la o perioadă mai nouă din istoria Rusiei (secolele XIV—XVI), în articolul *Основные проблемы реформационно-гуманистического движения в России в XIV—XVI вв.* (Problemele principale ale mișcării umanist-reformiste din Rusia în secolele XIV—XVI, p. 91—120). A. A. Zimin distinge trei perioade în mișcarea reformistă din Rusia, străduindu-se să evidențieze trăsăturile specifice ale fiecăreia: 1) sfîrșitul sec. al XIII-lea — mijlocul sec. al XV-lea; 2) sfîrșitul sec. al XV-lea — începutul sec. al XVI-lea; 3) sec. al XVI-lea, care coincide în timp cu valul revoltelor orașenilor și cu răscoalele țărănești.

În continuare, volumul cuprinde comunicarea lui I. S. Miller *Русско-польские революционные связи в период восстания 1863 г.* (Legăturile revoluționare ruso-poloneze în timpul răscoalei din anul 1863, p. 91—120), care constituie o minuțioasă cercetarea documentelor referitoare la legăturile unor revoluționari ruși cu cei polonezi și la rolul pe care primii l-au jucat în evenimentele revoluționare din Polonia.

S. A. Nikitin semnează articolul *Русская дипломатия и национальное движение южных славян в 50—80 годы XIX в.* (Diplomația rusă și mișcarea națională a slavilor de sud în deceniile VI—VIII — sec. XIX, p. 159—187). Pe baza materialelor publicate, și în urma studierii unor documente noi de arhivă, autorul expune detaliat poziția pe care a avut-o Rusia și rolul jucat de aceasta în mișcarea de eliberare națională a slavilor de sud.

Comunicarea *Основные этапы антифашистского движения сопротивления в славянских странах в годы второй мировой войны* (Etapel principale ale mișcării de rezistență antifascistă în țările slave în anii celui de-al doilea război mondial, p. 187—218), semnată de K l o k o v, P. I. Rezonov și alți cercetători, prezintă etapele principale ale luptei popoarelor slave împotriva ocupanților fasciști. Se disting patru etape în desfășurarea mișcării de rezistență a țărilor slave: Prima etapă începe cu declanșarea războiului și se încheie o dată cu atacul împotriva Uniunii Sovietice. A doua etapă începe o dată cu atacul împotriva U.R.S.S. și se încheie cu înfrîngerea suferită de armatele hitleriste pe Volga. Cea de-a treia etapă cuprinde perioada de la bătălia de pe Volga pînă la completa izgonire a fasciștilor de pe teritoriul Uniunii Sovietice. Ultima etapă cuprinde eliberarea țărilor slave de sub jugul fascist. Mișcările de rezistență antifascistă se transformă în revoluții populare, care duc la instaurarea puterii democrat-populare.

Dominiului etnografiei îi aparține comunicarea semnată de V. A. Alexandrov și S. A. Tokarev, intitulată *Основные проблемы славянской этнографии* (Problemele principale ale etnografiei slave, p. 218—233). Autorii enunță problemele esențiale ale etnografiei slave, a căror rezolvare va duce la depășirea rămîinerii în urmă a etnografiei slave față de celelalte ramuri ale slavisticii.

V. G. Bazanov este prezent în volum cu articolul *Обряд и поэзия* (Ritul și poezia, p. 233—252), în care se ocupă de bocet, unul dintre cele mai vechi genuri ale creației populare.

În articolul *Музыкальная культура западнославянских народов, ее международные связи и мировое значение* (Cultura muzicală a popoarelor slave de apus, legăturile și importanța ei universală, p. 253—290). I. F. Belza se ocupă de creația muzicală a compozitorilor cehi și polonezi, evidențiind caracterul profund național al muzicii slave și faptul că valoarea ei a fost impusă de compozitori de talie mondială (Smetana, Chopin).

V. E. Gusev, cunoscut prin contribuțiile sale la studiul folclorului rus, este prezent în volum cu articolul *Партизанская народная поэзия у славян в годы второй мировой войны* (Cîntecul de partizani la slavi în anii celui de-al doilea război mondial, p. 291—348). Articolul reprezintă o încercare de studiere comparată; autorul scoate în evidență trăsăturile specifice și, mai ales, laturile comune ce caracterizează cîntecul de partizani din țările slave. În partea a doua a articolului, V. A. Gusev face o încercare de clasificare a cîntecului de partizani, distinguînd trei mari grupe: 1) Cîntecul epic (cuprinde trei subgrupe), 2) Cîntecul liric (cu șapte subgrupe), 3) Cîntecul lirico-epic.

Profesorul N. I. Kravtsov, șeful catedrei de folclor de la Universitatea din Moscova, cunoscut specialist în domeniul folclorului, și literaturii sîrbe, semnează comunicarea *Роль народного эпоса в развитии сербской литературы* (Rolul eposului popular în dezvoltarea